

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/42/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3220010029
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Janík
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3220010029.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Janíka a členov senátu JUDr. Mariána Dunčka a JUDr. Michala Antalu, v trestnej veci proti obžalovanému B. H., nar. XX. T. XXXX v H. nad H., trvale bytom H. nad H., Y. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Bánovce nad Bebravou (ďalej len prokurátor) v neprospech obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/11/2020 zo dňa 02.02.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. októbra 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora z a m i e t a, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/11/2020 zo dňa 02.02.2022, bol obžalovaný B. H. podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bánovce nad Bebravou, č.k. Pv 369/19/3301-28 zo dňa 31.01.2020 (doručenej Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou dňa 03.02.2020), pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že v presne nezistenom čase medzi 21:00 až 22:00 hodinou presne nezisteného dňa mesiaca september alebo október 2019 v obývačke bytu č. XX na ulici Y. č. XXX/XX v H. nad H. v úmysle vykonať súlož pristúpil k poškodenej družke J. M., ktorá v tom čase spala na sedačke s ich maloletou dcérou B.B. a začal poškodenej sťahovať pyžamové nohavice a nohavičky, čomu sa poškodená bránila tým spôsobom, že si nohavice aj nohavičky vytiahla naspäť, pričom mu hovorila, aby jej dal pokoj, že nechce, je unavená a dcéra spí, na čo jej opakovane, celkovo 3-krát stiahol pyžamové nohavice a nohavičky, ktoré si poškodená opakovane vytiahla späť, až kým jej nohavice a nohavičky úplne nevyzliekol, stiahol si spodné prádlo a následne prednou časťou svojho tela priľahol poškodenú ležiacu na chrbte, aby sa nemohla hýbať, na čo mu poškodená znovu povedala, aby odišiel preč a nechal ju tak, čo obvinený nerešpektoval, chytil ju rukami za ramená a stoporeným pohlavným údom 2-3 krát vnikol do vagíny poškodenej a ejakuloval do vagíny poškodenej, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku podal prokurátor v zákonnej lehote v neprospech obžalovaného odvolanie, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení napadnutého rozsudku a odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, nakoľko napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona v zmysle § 321 ods. 1 písm. d) Tr. zák. Vo veci existujú minimálne dve skupiny rovnocenných dôkazov a nestotožňuje sa so záverom, že v konaní nebolo spáchanie skutku preukázané. Na jednej strane je to výpoveď poškodenej a na strane druhej výpoveď obžalovaného. Okrem priamych účastníkov stíhaného skutku, t.j. obžalovaného a poškodenej, bol v konaní zabezpečený znalecký posudok znalca PhDr. Z. H. č. 122/2019. Svedkyňa D. M., ktorej výsluch

navrhla obhajoba, mala potvrdiť, že skutok sa nemohol stať tak, ako je popísaný v obžalobe, nakoľko predmetná sedacia súprava sa podľa tvrdenia obžalovaného v čase skutku nemala u nich nachádzať a v tom čase mali mať inú sedáciu súpravu. Z vykonanej obhliadky miesta činu s fotodokumentáciou sa nepodarilo zabezpečiť žiadne priame dôkazy skutku a ostatné zabezpečené listinné dôkazy v podobe správ mesta Bánovce nad Bebravou, výpisu ÚSEP, odpisu registra trestov, rozhodnutí o priestupkoch a odsúdeniach za trestné činy sa vzťahujú skôr na osobu obvineného, nie priamo na skutok, ktorý je predmetom konania. Prvostupňový súd poukázal na zníženú všeobecnú vierohodnosť poškodenej konštatovanú znalcom z odvetvia psychológie PhDr. Z. H. v znaleckom posudku č. 122/2019, pričom však zdôraznil, že hoci znalec PhDr. H. na jednej strane konštatuje zníženie všeobecnej psychologickkej, ako aj špecifickej psychologickkej vierohodnosti poškodenej, a to predovšetkým z titulu jej znížených mentálnych kapacít, na druhej strane v záveroch znaleckého posudku znalec výslovne uvádza (str. 22 posudku), že nie je možné vylúčiť, že medzi obžalovaným a poškodenou k pohlavnému, resp. intímnemu styku skutočne došlo. Znalec ďalej tiež uvádza, že poškodená je osobou s narušenými kognitívnymi schopnosťami s ľahkou duševnou zaostalosťou, avšak bez porúch správania, aj keď u nej môžu byť prítomné poruchy pamäti. Testovanie reality u poškodenej je podľa znalca tiež zachované, je apsyhotická a nie sú u nej prítomné poruchy vnímania a myslenia v zmysle halucinácií a bludov. Na základe vyššie uvedených zistení znalca z odvetvia psychológie je prokurátor toho názoru, že ani znalec z odvetvia psychológie pri skúmaní poškodenej nezistil také skutočnosti, ktoré by mohli viesť k záveru, že poškodená si skutok vymyslela, práve naopak, tento sa mohol stať tak, ako ho poškodená už v priebehu prípravného a následne súdneho konania opísala. Samotná skutočnosť, že u poškodenej sa jedná o simplexnú osobnosť s určitými psychologickými deficitmi nemôže byť vyhodnotená v jej neprospech, navyše keď sa jedná o obzvlášť zraniteľnú obeť. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že poškodená mala na hlavnom pojednávaní isté problémy spomenúť si na presný priebeh skutkového deja, čo je vzhľadom na jej mentálne predispozície v spojení s odstupom takmer 2 a pol roka od skutku úplne pochopiteľné, pričom zdôraznil, že napriek týmto skutočnostiam dokázala skutok vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní opísať v podstatných bodoch zhodne, ako v prípravnom konaní. Prokurátor ďalej poukázal aj na význam pojmov všeobecná a špecifická psychologická vierohodnosť. Všeobecná vierohodnosť vo svojej podstate znamená, aké sú predpoklady na to, že je možné, aby daný človek vypovedal (t.j. osobnosť, pamäť, inteligencia, ne/prítomnosť patológie). Špecifická vierohodnosť výpovede ku konkrétnemu právne relevantnému obsahu znamená mieru súladu výpovede so skutočnosťou. Jej predpokladom je zachovaná všeobecná vierohodnosť a tieto parciálne faktory: obsahová zložitnosť mnestického materiálu, motivačné faktory, situačné faktory. Podstatnou skutočnosťou pri tom je, že znalec sa nevyjadruje k pravdivosti výpovede, nakoľko toto hodnotenie je v kompetencii súdov, ale vyjadruje sa len k vierohodnosti výpovede. Predpokladom zachovania úplnej špecifickej vierohodnosti je všeobecná vierohodnosť. Pokiaľ vzhľadom na osobnosť, pamäť a ďalšie predpoklady je všeobecná vierohodnosť narušená, resp. znížená, automaticky sa toto zníženie premieta (vo väčšej či menšej miere) aj do špecifickej vierohodnosti, neznamená to však, že osoba so zníženou vierohodnosťou (či už všeobecnou alebo všeobecnou aj špecifickou) nevypovedá pravdu. Tiež poukázal na to, že v neprospech poškodenej taktiež nemožno hodnotiť ani tú skutočnosť, že po skutku nenavštívila gynekologickú ambulanciu, či nepožiadala o iné lekárske vyšetrenie. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že poškodená v súvislosti so skutkom, ktorý je predmetom tohto konania, neutrpela žiadne zranenia a preto je do istej miery pochopiteľné, že nevyhľadala lekársku pomoc. Rovnako je pochopiteľná aj skutočnosť, že sa o skutku nezverila žiadnej osobe, nakoľko sa jedná o veľmi intímnu a osobnú záležitosť a jej rozhodnutie nezveriť sa s tým inej osobe je potrebné rešpektovať, nie hodnotiť v neprospech poškodenej. V tejto súvislosti prokurátor ďalej poukázal aj na skutočnosť, že výsluch svedkyne D. M. mal podľa obhajoby preukázať tvrdenie obžalovaného, že sedacia súprava, na ktorej malo dôjsť podľa obžaloby ku skutku, doniesol obžalovaný s pomocou svedkyne až v mesiaci november 2019 a teda po skutku, ktorý sa mal stať v presne nezistenom dni mesiaca september až október 2019. Z výsluchu svedkyne D. M. sa však podarilo zistiť len tú skutočnosť, že obžalovanému naozaj pomáhala s prenosom sedacej súpravy a bolo to asi v zime, pretože vtedy snežilo. Nedokázala však uviesť ani len rok, kedy mala byť sedacia súprava dopravená do bytu obžalovaného a poškodenej a už vonkoncom nie deň alebo mesiac, kedy sa tak malo stať. Vzhľadom na túto skutočnosť jej výpoveď nemožno hodnotiť ako podpornú k výpovedi obžalovaného. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Trenčíne podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a aby podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Obžalovaný vo vyjadrení k odvolaniu prokurátora prostredníctvom obhajcu uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa považuje za zákonný, vykonané dokazovanie preukazujúce skutkový stav považuje za úplné a kompletné, a tak isto aj vyhodnotenie dôkazov zo strany prvostupňového súdu za správne. Prvostupňový súd svoj záver týkajúci sa viny, resp. neviny obžalovaného správne a logicky odôvodnil tým, že si poškodená J. M. na predmetný skutok nepamätala, po údajnom spáchaní tohto skutku nebola na lekárskom, či gynekologickom vyšetrení. Skutok oznámila až s odstupom niekoľko týždňov a aj to v súvislosti s iným konaním obžalovaného H.. Za správne obhajoba považuje aj to, že prvostupňový súd poukázal na závery znalca PhDr. Z. H., ktorý v znaleckom posudku č. 122/2019, posudok z odvetvia psychológie, označil výpoveď poškodenej za nevierohodnú, pričom na str. 20 znaleckého posudku, v časti „zhrnutie,“ znalec uviedol, že poškodená sa voči predmetnému skutku vyjadrovala neisto, nevykazovala prepady v afektívnej oblasti v zmysle adaptačných problémov po prežití traumatizujúcej udalosti. Podľa názoru znalca, poškodená pri trestnom oznámení prišla ohlásiť konfliktné vzťahy medzi ňou a druhom a počas podávania trestného oznámenia boli okolnosti intímneho aktu z jej strany katalimne agravované, čo znamená, že poškodená zveličovala a predstierala okolnosti týkajúce sa intímneho aktu. Inými slovami konštatovanie znalca „katalimne agravované“ je možné vysvetliť tak, že pri svojej výpovedi sa nechala ovládať emóciami, ktoré boli nepochybne negatívne voči obžalovanému, s ktorým mala dlhodobu nie dobrú vzťah. Za dôležité považuje obhajoba to, že znalec na záver v časti znaleckého posudku, ktorá je nazvaná „zhrnutie“ uvádza, že podľa jeho názoru v skutočnosti vôbec nebolo vôľou poškodenej ísť ohlásiť na políciu okolnosti, ktoré boli následne vyprofilované ako znásilnenie. Obžalovaný ďalej uviedol, že pokiaľ prokurátor na str. 2 svojho odvolania zdôrazňuje, že znalec PhDr. H. uvádza na str. 22 posudku, že „nie je možné vylúčiť, že medzi obžalovaným a poškodenou k pohlavnému, resp. k intímnemu styku skutočne došlo,“ tak uvedené konštatovanie znalca je zo strany znalca hodnotením skutkových okolností a dôkazov, čo nie je vecou znalca, nakoľko k otázke viny sa môže vyjadriť jedine súd a to tým, že komplexne vyhodnotí všetky vykonané dôkazy. Z tohto dôvodu odvolávanie sa prokurátora na takéto konštatovanie znalca nie je dôvodné. Záverom obžalovaný poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.02.2020, kedy tento rozhodoval o sťažnosti prokurátora proti prepusteniu vtedy obvineného B. H. z väzby, pričom krajský súd už v tomto rozhodnutí na str. 4 svojho uznesenia skonštatoval, že z dovtedy vykonaného dokazovania vo vzťahu k materiálnemu dôvodu väzby u obvineného, je možné konštatovať, že tento dôvod väzby je významne oslabený. V súvislosti s takýmto konštatovaním Krajského súdu v Trenčíne, obžalovaný uviedol len toľko, že od rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.02.2020 sa dokazovanie skutkových okolností významne ani neposilnilo ani neoslabilo, a teda ak krajský súd vtedy konštatoval, že materiálny dôvod väzby je takmer neexistujúci, tak toto hodnotenie skutkového stavu, ktoré sa vo väzobnom konaní nazýva ako materiálny dôvod väzby, v ničom nezmenilo a platil tento skutkový stav aj v čase, keď prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní 02.02.2022 rozhodoval o vine, resp. nevine obžalovaného B. H.. Z uvedených dôvodov obžalovaný žiadal odvolací súd, aby odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol v zmysle § 319 Tr. por.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátorka krajskej prokuratúry poukázala na odvolacie dôvody prokurátora okresnej prokuratúry a keďže sa s nimi v celom rozsahu stotožnila, navrhla, aby po zrušení napadnutého rozsudku bola vec vrátená súdu prvého stupňa na jej nové prejednanie a rozhodnutie.

Obhajca obžalovaného poukázal na vyjadrenie k odvolaniu prokurátora, pričom navrhol, aby krajský súd odvolanie prokurátora zamietol podľa § 319 Tr. por.

Obžalovaný poukázal na konečný návrh svojho obhajcu, s ktorým sa stotožnil.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania prokurátora podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., na podklade odvolania prokurátora, ktoré mu spolu so spisom bolo predložené dňa 07. apríla 2022, na verejnom zasadnutí dňa 18. októbra 2022 postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a

odôvodnenosť prokurátorom napadnutého výroku rozsudku o oslobodení obžalovaného spod obžaloby (o vine a treste), ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vykonal všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu veci a tieto správne a v súlade so zásadou „v pochybnostiach v prospech obžalovaného“ uvedenou v § 2 ods. 4 Tr. por. vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne tak, ako mu ukladajú ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. a dospel ku správnym skutkovým zisteniam i právnym záverom. Tieto v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. podrobne a vecne správne odôvodnil v napadnutom rozsudku. Pritom podrobne a v súlade s vykonanými dôkazmi presvedčivo vysvetlil, o ktoré skutočnosti a dôkazy oprel svoje závery o oslobodení obžalovaného B. H. spod obžaloby a pre ktoré dôvodne neakceptoval tvrdenia obsiahnuté v obžalobnom návrhu vo vzťahu ku skutkovým zisteniam a právnym záverom. Jeho rozhodnutie o oslobodení obžalovaného B. H. spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. por. pre skutok kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, ktorý je obžalovanému v trestnom konaní kladený za vinu, vedie logicky k záveru, že nedošlo ku skutku opísanému v obžalobe (takýto skutok sa nestal) a preto napadnutý rozsudok je založený na starostlivom vyhodnotení celého dokazovania spôsobom, ako to prikazuje ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. Úvahy a závery súdu prvého stupňa založené na zásadách logického konania a uvažovania sú vecne správne a odvolací súd sa s nimi stotožňuje.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k rovnakým skutkovým a právnym záverom ako súd prvého stupňa a osvojil si tiež dôvody a úvahy, ktorými okresný súd rozviedol a vysvetlil svoje zistenia a právne závery, preto odvolacie námietky prokurátora, ktoré vo svojej podstate sú len opakovaním námietok prednesených už pred súdom prvého stupňa a s ktorými sa ten dostatočne a vecne správne vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku, nepovažoval za dôvodné. Smerovali totiž vo svojej podstate len do hodnotenia vykonaného dokazovania, ktoré odvolateľ navrhol vyhodnotiť inak, než ako to urobil súd prvého stupňa. V tomto smere treba uviesť, že každý orgán trestného konania hodnotí vykonané dôkazy podľa § 2 ods. 12 Tr. por. v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a podľa vlastného vnútorného presvedčenia. Odvolací súd nemôže preto vstupovať do tohto hodnotenia dôkazov a nariadiť súdu nižšieho stupňa k akým záverom má dospieť. Na základe týchto úvah možno potom vysloviť, že ak súd prvého stupňa dospeje k určitému záveru a tento záver je výsledkom logického konania a uvažovania, nemožno mu potom vytknúť žiadne pochybenie. Tak je tomu aj v posudzovanej veci. K uvedenému krajský súd dodáva, že oznámenie poškodenej J. M. zo dňa 16.11.2019, na podklade ktorého začalo trestné stíhanie a následne bolo voči obžalovanému B. H. vznesené obvinenie, je síce zákonný dôkaz (§ 119 ods. 3 veta prvá Tr. por.), ktorý však musí byť v trestnom konaní verifikovaný (overený) a podporený aj ďalšími (priamymi alebo nepriamymi) dôkazmi. Je to odôvodnené predovšetkým tým, že oznámenie (či už oznámenie o priestupku alebo trestné oznámenie) nemôže nahradiť samotnú výpoveď poškodenej ani svedka, nakoľko pre zákonnosť i spravodlivosť trestného konania (trestného procesu) sa vyžaduje nielen náležité zistenie trestného činu, ale aj spravodlivé potrestanie páchatel'a (obžalovaného) kontradičným spôsobom. V preskúmvanej veci sa tak nestalo a vina obžalovaného B. H. v konaní pred súdom nebola hodnoverne preukázaná. Jediným dôkazným prostriedkom preukazujúcim údajné spáchanie skutku, ktorý je kladený obžalovanému za vinu, je výpoveď poškodenej J. M., ktorá v prípravnom konaní aj v konaní pred súdom uviedla, že obžalovaný s ňou proti jej vôli vykonal súlož, avšak hodnovernosť jej tvrdení je značne oslabená, najmä v kontexte so závermi znaleckého posudku č. 122/2019 vypracovaného znalcom z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých PhDr. Z. H. a tiež skutočnosťou, že ku skutku sa vyjadrovala neisto a na prevažnú väčšinu otázok v rámci výpovede na hlavnom pojednávaní uvádzala, že si tieto okolnosti nepamätá, resp. že nevie na otázku odpovedať. Zhrnutím vyššie uvedených záverov a vzhľadom na to, že v danej veci (okrem výpovede poškodenej, ktorej hodnovernosť je výrazne oslabená) absentujú dôkazy, hoc aj nepriame, logickým súhrnom ktorých by bolo možné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností dospieť k záveru, že skutok, ktorého sa mal obžalovaný dopustiť sa stal, nebolo možné obžalovaného uznať vinným a uložiť mu trest. Súd prvého stupňa sa v napadnutom rozsudku starostlivo a dôsledne zaoberal všetkými vo veci vykonanými dôkazmi a tieto správne vyhodnotil podľa zásad uvedených v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por. Logickým záverom (pre neunesenie dôkazného bremena prokurátorom, ktorý na súd podal obžalobu) bolo následné správne a zákonné rozhodnutie súdu prvého

stupňa, ktorý v zmysle ustanovenia § 285 písm. a) Tr. por. oslobodil obžalovaného spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Z uvedených dôvodov krajský súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (3:0).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.